

Quiz: Atmosfære, vann og klima

Geografi · Vg2

Quiz: Atmosfære, vann og klima

Geografi · Vg2 · 15 spørsmål

1. Hvilken gass utgjør den største andelen av atmosfæren?

- A) Nitrogen
- B) Oksygen
- C) Karbondioksid
- D) Argon

2. Hva kalles prosessen der vann fordamper fra planter?

- A) Kondensasjon
- B) Transpirasjon
- C) Presipitasjon
- D) Infiltrasjon

3. Hvilket lag i atmosfæren inneholder ozonlaget?

- A) Troposfæren
- B) Stratosfæren
- C) Mesosfæren
- D) Termosfæren

4. Hva er hovedårsaken til Golfstrømmens betydning for Norges klima?

- A) Den bringer kaldt vann nordover
- B) Den bringer varmt vann nordover
- C) Den skaper høyt lufttrykk
- D) Den reduserer nedbør

5. Hva måler vi med begrepet luftfuktighet?

- A) Mengden oksygen i luften
- B) Mengden vanndamp i luften
- C) Lufttrykket
- D) Temperaturen

6. Hvilket klimabelte kjennetegnes av høyt lufttrykk og lite nedbør?

- A) Ekvatorbeltet
- B) Subtropene
- C) Temperert sone
- D) Polarområdene

7. Hva kalles den globale sirkulasjonen av havvann drevet av forskjeller i temperatur og saltholdighet?

- A) Golfstrømmen
- B) Jetstrømmen
- C) Termohalin sirkulasjon
- D) Monsun

8. Hvor stor andel av jordens vannressurser er ferskvann?

- A) Ca. 97%
- B) Ca. 50%
- C) Ca. 25%
- D) Ca. 3%

9. Hva skjer når varm, fuktig luft møter kaldere luftmasser?

- A) Luften synker og blir tørr
- B) Luften kondenserer og danner skyer
- C) Lufttrykket øker
- D) Vinden stopper

10. Hvilken type nedbør får vi når luften tvinges til å stige over fjellkjeder?

- A) Konveksjonsnedbør
- B) Frontalnedbør
- C) Orografisk nedbør
- D) Monsunedbør

11. Hva er drivhuseffekten?

- A) At sollyks reflekteres tilbake til verdensrommet
- B) At atmosfæren holder på varme fra jorden
- C) At havet absorberer CO₂
- D) At isen smelter på polene

12. Hva kaller vi vindene som skifter retning mellom sommer og vinter i Sør- og Øst-Asia?

- A) Passatvindar
- B) Monsun
- C) Vestvindar
- D) Orkan

13. Hvilket prinsipp forklarer hvorfor vindene avbøyes mot høyre på nordlige halvkule?

- A) Newtons lover
- B) Corioliseffekten
- C) Gravitasjon
- D) Arkimedes' prinsipp

14. Hva er permafrost?

- A) Jord som er frossen hele året
- B) Snø som aldri smelter
- C) Is på havet
- D) Frossen nedbør

15. Hva kalles det klimafenomenet som opptrer med ujevne mellomrom i Stillehavet og påvirker været globalt?

- A) La Niña
- B) El Niño
- C) Golfstrømmen
- D) NAO

Fasit

1. Hvilken gass utgjør den største andelen av atmosfæren?

Riktig svar: A) Nitrogen

Nitrogen utgjør omtrent 78% av atmosfæren, mens oksygen utgjør ca. 21%.

2. Hva kalles prosessen der vann fordamper fra planter?

Riktig svar: B) Transpirasjon

Transpirasjon er fordampning av vann fra blader og andre plantedeler, og er en viktig del av vannets kretsløp.

3. Hvilket lag i atmosfæren inneholder ozonlaget?

Riktig svar: B) Stratosfæren

Ozonlaget befinner seg i stratosfæren, mellom 15-35 km høyde, og beskytter jorden mot skadelig UV-stråling.

4. Hva er hovedårsaken til Golfstrømmens betydning for Norges klima?

Riktig svar: B) Den bringer varmt vann nordover

Golfstrømmen transporterer varmt vann fra Mexicogolfen nordøstover, noe som gir Norge et mildere klima enn andre områder på samme breddegrad.

5. Hva måler vi med begrepet luftfuktighet?

Riktig svar: B) Mengden vanndamp i luften

Luftfuktighet er et mål på hvor mye vanndamp som finnes i luften, ofte oppgitt i prosent av maksimal vannkapasitet.

6. Hvilket klimabelte kjennetegnes av høyt lufttrykk og lite nedbør?

Riktig svar: B) Subtropene

Subtropene (ca. 20-30° nord og sør) har normalt høyt lufttrykk og synkende luft, noe som gir lite nedbør. Her finner vi mange av verdens ørkener.

7. Hva kalles den globale sirkulasjonen av havvann drevet av forskjeller i temperatur og saltholdighet?

Riktig svar: C) Termohalin sirkulasjon

Den termohaline sirkulasjonen, også kalt det globale transportbåndet, driver havstrømmer basert på temperatur og saltholdighet.

8. Hvor stor andel av jordens vannressurser er ferskvann?

Riktig svar: D) Ca. 3%

Bare omtrent 3% av jordens vann er ferskvann, og mesteparten av dette er bundet i isbreer og grunnvann.

9. Hva skjer når varm, fuktig luft møter kaldere luftmasser?

Riktig svar: B) Luften kondenserer og danner skyer

Når varm, fuktig luft avkjøles, kan den ikke holde like mye vanndamp. Dampen kondenserer og danner skyer og eventuelt nedbør.

10. Hvilken type nedbør får vi når luften tvinges til å stige over fjellkjeder?

Riktig svar: C) Orografisk nedbør

Orografisk nedbør oppstår når luftmasser tvinges til å stige over fjell, avkjøles og gir nedbør på vindsiden av fjellet.

11. Hva er drivhuseffekten?

Riktig svar: B) At atmosfæren holder på varme fra jorden

Drivhuseffekten er en naturlig prosess der drivhusgasser i atmosfæren holder på varme fra jordens overflate, noe som gjør livet mulig.

12. Hva kaller vi vindene som skifter retning mellom sommer og vinter i Sør- og Øst-Asia?

Riktig svar: B) Monsun

Monsunvinder skifter sesongmessig mellom land og hav på grunn av temperaturforskjeller, og bringer store nedbørmengder om sommeren.

13. Hvilket prinsipp forklarer hvorfor vindene avbøyes mot høyre på nordlige halvkule?

Riktig svar: B) Corioliseffekten

Corioliseffekten oppstår på grunn av jordens rotasjon og fører til at bevegelige masser som vind og havstrømmer avbøyes mot høyre på nordlige halvkule.

14. Hva er permafrost?

Riktig svar: A) Jord som er frossen hele året

Permafrost er mark som holder seg frossen i minst to år sammenhengende, vanlig i arktiske og subarktiske områder.

15. Hva kalles det klimafenomenet som opptrer med ujevne mellomrom i Stillehavet og påvirker været globalt?

Riktig svar: B) El Niño

El Niño er en oppvarming av overflatevannet i Stillehavet som opptrer hvert 2.-7. år og påvirker værmønstre over store deler av verden.